

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci **žalobců:** a) **A. J. N.**, nar. x, b) **S. N.**, nar. x, c) **nezletilý S. M. N.**, nar. x, d) **nezletilý A. S. N.**, nar. x, d) **nezletilá N. N.**, nar. x, e) **nezletilá F. N.**, nar. x, f) **nezletilý Y. M. N.**, nar. x, všichni státní příslušníci Afgánské islámské republiky, t. č. umístění v ZZC Bělá Jezová, 294 21 Bělá pod Bezdězem, všichni zastoupeni Mgr. Tomaszem Heczkiem, advokátem se sídlem Holandská 1, 639 00 Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7**, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 5. 2016, č. j. OAM-592/DS-PR-P18-2016, a ze dne 11. 5. 2016, č. j. OAM-591/DS-PR-P18-2016,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2016, č. j. OAM-592/DS-PR-P18-2016, a ze dne 11. 5. 2016, č. j. OAM-591/DS-PR-P18-2016, **se z r u š u j í** a věci **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům k rukám advokáta Mgr. Tomasze Heczka na náhradu nákladů řízení částku 42.737,- Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou doručenou Krajskému soudu v Praze dne 2. 6. 2014 domáhají zrušení rozhodnutí označených v záhlaví tohoto rozsudku, jimiž žalovaný podle § 25 písm. i)

zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobců o mezinárodní ochranu z důvodu nepřípustnosti žádosti podle § 10a písm. b) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“) je Bulharská republika.

Žalobci namítají nezákonnost žalobou napadených rozhodnutí. Předně tvrdí, že vydáním napadených rozhodnutí došlo k porušení čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III, neboť v Bulharsku při azylovém řízení dochází k systémovým nedostatkům, které s sebou nesou riziko nelidského a ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU a čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). K tomu existuje v jednotlivých členských státech bohatá judikatura, která na základě citovaného ustanovení zakazuje přemístění žadatelů o mezinárodní ochranu zpět do Bulharska. Shodně vyznívá i judikatura v České republice (například rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 1. 2015, č. j. 42 Az 6/2014 – 37, a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2015, č. j. 49 Az 56/2015 – 41). Tato judikatura je postavena na tom, že v Bulharsku jsou žadatelé o mezinárodní ochranu považováni za nelegální migranty, jsou v masové míře zajišťováni, v detencích jim nejsou zajištěny adekvátní materiální podmínky a nejsou jim garantovány ani dostatečné procedurální záruky v azylovém řízení. K tomu žalobci odkazují na zprávu organizace ECRE/ELENA z února 2016, podle které osoby vrácené na základě nařízení Dublin III a žadatelé o azyl obecně pobývají v Bulharsku ve zcela nevyhovujících podmínkách. Žalobci navíc patří do skupiny zranitelných osob se specifickými potřebami, protože jsou rodinou s malými dětmi, z nichž nejmladšímu není ještě ani rok, a žalobkyně b) trpí závažnými zdravotními problémy, pro které byla během pobytu v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová (dále jen „ZZC“) několikrát hospitalizována. V Bulharsku přitom zcela chybí systém identifikace žadatelů ze zranitelných skupin. Žalobci se obávají toho, že v případě návratu do Bulharska budou s ohledem na stav řízení o podaných žádostech o mezinárodní ochranu umístěni do detence nebo budou z kapacitních důvodů odkázáni na pobyt mimo zařízení. V detenčních zařízeních přitom jsou katastrofické hygienické podmínky, nedostatečná strava a rovněž zde chybí vzdělávání dětí či přístup k lékařské péči. To platí jak ve vztahu k žadatelům, kteří pobývají v přijímacích střediscích, tak k těm, kteří pobývají mimo oficiální zařízení. Ze zpráv o situaci v Bulharsku vyplývá, že po dobu několika měsíců není žadatelům o mezinárodní ochranu poskytována lékařská péče, v roce 2015 byly zásadním způsobem omezeny příspěvky na stravu. Tato situace se dotkla i žalobců, kteří byli v Bulharsku zajištěni a kterým se tam nedostávalo jídla, což negativně ovlivňovalo psychický stav všech členů rodiny. Žalobci se dále obávají toho, že jejich žádosti o mezinárodní ochranu nebudou v Bulharské republice meritorně přezkoumány, jak tomu dle dostupných zpráv bývá u žadatelů, kteří jsou do Bulharska vráceni po více než 3 měsících. Hrozí též porušení zásady non-refoulement, neboť v Bulharsku jsou stále zaznamenávány případy násilných návratů do Turecka či hromadného vyhošťování bez meritorního projednání žádosti o mezinárodní ochranu či zohlednění individuálních okolností případu. I kdyby byli žalobci zařazeni zpět do azylové procedury a jejich žádosti meritorně projednány, přístup k právní pomoci a překladatelům je v rámci azylového řízení velmi omezen.

Žalobci považují rozhodnutí žalovaného za nezákonná, neboť jsou v rozporu se základními zásadami správního řízení vyjádřenými v § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a čl. 3 odst. 2, čl. 10, 16 a 17 nařízení Dublin III. Žalovaný totiž zcela rezignoval na individuální posouzení věci, tj. zda konkrétně žalobcům hrozí v případě přemístění do Bulharska nelidské či ponižující zacházení. V důsledku toho jsou žalobou napadená rozhodnutí nepřezkoumatelná. Žalovaný nezohlednil, že žalobci patří do skupiny zranitelných žadatelů, ani se nezabýval materiálními podmínkami nezletilých žalobců v detenci, jejich přístupem k jídlu či ke zdravotní péči. Žalovaný pouze s odkazem na zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky konstatoval, že podmínky v Bulharsku se podstatně zlepšily, aniž by však upřesnil, v čem takové zlepšení spočívá. Povinnost posoudit každý případ individuálně přitom žalovanému vyplývá jak ze základních zásad správního řízení, tak z judikatury Soudního dvora Evropské unie, což žalobci dokládají citací z rozsudku jmenovaného soudu ze dne 21. 12. 2011 ve spojených věcech C – 411/10 NS a C-493/10 ME. Stejně se v minulosti vyjádřil i Evropský soud pro lidská práva například ve svých rozsudcích ve věci Tarakhel proti Švýcarsku ze dne 4. 11. 2014 a ve věci MSS proti Belgii a Řecku ze dne 21. 1. 2011.

Žalobci dále namítají, že žalovaný porušil ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu ve spojení s čl. 5 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, protože v řízeních o žalobou napadených rozhodnutích nepřiznal postavení účastníků řízení všem žalobcům, coby příslušníkům rodiny.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že námitky žalobců obsažené v žalobě neprokazují, že by rozhodnutí žalovaného bylo v rozporu s aplikovatelnými právními předpisy hmotněprávního či procesního charakteru. Má za to, že měl k dispozici dostatek podkladů a zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Ze správních spisů vyplývá, že příslušným členským státem Evropské unie k posouzení žádostí žalobců o udělení mezinárodní ochrany je Bulharská republika, která svoji příslušnost uznala. Žalobcům nehrozí nelidské či ponižující zacházení. Bulharsko je členem Evropské unie a tedy i signatářem Úmluvy. Bulharsko je považováno za bezpečnou třetí zemi. Pokud by se během pobytu žalobců v Bulharsku vyskytly nějaké problémy, pak se mohou obrátit na tamní orgány či instituce. V Bulharské republice požádá o mezinárodní ochranu několik tisíc uprchlíků ročně, což nesvědčí o obavách cizinců z tamějšího azylového systému. Podle žalovaného jsou obavy žalobců nedůvodné, k tomu odkazuje na odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí. V těchto odůvodněních jasně popsal, proč nejsou dány důvody pro užití ustanovení čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Přihlédl přitom i ke skutečnosti, že se žadatelé řadí ke zranitelným skupinám. Žalovaný si je rovněž vědom množství zpráv a požadavků nevládních organizací jako je např. ECRE – European Council on Refugees and Exile. Podle jeho názoru však ani ze zpráv nevládních organizací ani z jiných zdrojů nevyplývá, že by se jednalo o natolik závažná pochybení, jež by vyloučila aplikaci kritérií dle nařízení Dublin III. K tomu žalovaný podotýká, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu musí mučení, nelidské či ponižující zacházení vždy dosahovat určitého minimálního stupně závažnosti, aby je bylo možno zahrnout pod rozsah čl. 3 Úmluvy. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

Obsahem všech správních spisů je doklad o ztotožnění žalobců v systému EURODAC, z něhož plyne, že žalobci podali žádost o mezinárodní ochranu dne 11. 4. 2016 v Bulharské

republiky a následně dne 18. 4. 2016 v Maďarsku. Dále je ve spisu založen protokol o výsledku účastníka řízení o povinnosti opustit území České republiky dle § 50a odst. 3 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (zákon o pobytu cizinců), a rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odboru cizinecké policie, ze dne 22. 4. 2016 o zajištění podle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3 zákona o pobytu cizinců a dále výpis z evidence cizineckého informačního systému vztahující se ke každému ze žalobců. Tyto dokumenty byly vyhotoveny Policií ČR v řízení dle zákona o pobytu cizinců a zaslány žalovanému pro účely „dublinkého“ řízení. Součástí spisu je dále žádost žalovaného zaslaná bulharským orgánům o přijetí žalobců a odpověď bulharského orgánu, že akceptuje svoji příslušnost k posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu. Následují žalobou napadená rozhodnutí žalovaného a doklad o jejich převzetí žalobci. Součástí správních spisů není žádná zpráva, která by se, byť kuse, zabývala aktuálním stavem azylového systému v Bulharské republice, a to ať již na úrovni legislativní, tak na úrovni faktických podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Součástí každého spisu je spisový přehled, z něhož soud zjistil, že předložené správní spisy jsou úplné, žádná listina v nich nechybí.

Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud interpretuje žalobu tak, že každý ze žalobců napadá žalobou pouze to rozhodnutí žalovaného, které se týká jeho osoby, nikoliv též rozhodnutí ve vztahu k ostatním žalobcům. Jde sice o skutečnost, kterou žalobci v žalobě výslovně nevyjádřili, nicméně soud nemá žádných pochyb o tom, že úmysl žalobců byl přesně takový, jak jej soud právě vyložil.

Podle § 25 písm. i) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná.

Podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodních ochrany nepřijatelná, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie.

Podle čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.

Podle čl. 3 odst. 2 pododstavce prvního nařízení Dublin III pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

Podle čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský

stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Podle čl. 3 odst. 2 pododstavce třetího nařízení Dublin III pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

Stěžejní žalobní bod žalobců míří proti závěru žalovaného, dle něhož aktuální stav azylového systému v Bulharské republice netrpí systematickými deficity, takže v případě předání žalobců Bulharské republice k posouzení jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany nehrozí, že by žalobci byli vystaveni nelidskému či ponižujícímu zacházení. Žalobci se naproti tomu domnívají, že bulharský azylový systém vykazuje závažné nedostatky jak po stránce právní úpravy azylového řízení, tak po stránce materiálních podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu, takže je nelze přemístit podle čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III do Bulharské republiky jakožto členského státu Evropské unie, v němž podali první žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Z již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v rozhodnutí o zastavení řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany z důvodu, že k řízení je příslušný podle nařízení Dublin III jiný členský stát Evropské unie, se musí žalovaný zabývat tím, zda přemístění žadatele do takto určeného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27, dále též usnesení ze dne 7. 5. 2015, č. j. 9 Azs 29/2015 – 19). V posledně uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud dovodil, že je to žalovaný jakožto odborný orgán státní správy, kdo se musí jako první ve svém rozhodnutí zabývat otázkou, zda podmínky přijetí v členském státě Evropské unie, který je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení Dublin III, nevykazují takové systematické deficity, že hrozí nelidské či ponižující zacházení s žadatelem. Soud je oprávněn skutkový stav zjištěný správním orgánem ohledně kvality azylového systému v jiném členském státě Evropské unie doplnit na základě důkazů provedených v soudním řízení, nemůže však činnost správního orgánu zcela nahrazovat.

Z odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný zabýval tím, zda azylový systém v Bulharské republice nevykazuje systematické nedostatky, které by bránily předání žalobců do Bulharské republiky podle čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III.

Žalovaný vyšel v prvé řadě z toho, že orgány Evropské unie ani orgány Rady Evropy (např. jejich justiční orgány) nevydaly žádné oficiální stanovisko, podle něhož by žadatelé o mezinárodní ochranu neměli být předáváni na základě nařízení Dublin III do Bulharské republiky. K tomu soud uvádí, že tato skutečnost může být toliko pomocným elementem při posuzování otázky, zda předání žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharské republiky

nebrání deficity bulharského azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III. Systém rozhodování, který členský stát je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, nastolený nařízením Dublin III, není založen na tom, že by aplikace čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého tohoto nařízení byla vázána na jakýkoliv oficiální akt, jenž by ve vztahu ke konkrétnímu členskému státu deklaroval naplnění podmínek citovaného ustanovení. Je odpovědností každého členského státu (a v případě České republiky povinností žalovaného), aby v každém jednotlivém případě zvážil na základě informací o aktuálním stavu azylového systému v členském státě Evropské unie, který je dle pravidel obsažených v nařízení Dublin III příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, zda nevykazuje systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého tohoto nařízení. Bez ohledu na skutečnost, že orgány Evropské unie ani Rady Evropy nevydaly žádné varování před předáváním žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharské republiky, bylo povinností žalovaného zjistit všechny relevantní informace o bulharském azylovém systému a tyto opřít o konkrétní zprávy. Je tomu tak i v situaci, kdy Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v podstatném rozsahu odvolal svoji předchozí výzvu k zastavení přesunů žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharské republiky. Této povinnosti ovšem žalovaný nedostál.

Žalovaný svůj závěr o neaplikovatelnosti překážky pro předání žalců do Bulharské republiky dle čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III tedy odůvodnil primárně tím, že mu není nic známo o tom, že by aktuální úroveň bulharského azylového systému představovala hrozbu nelidského či ponižujícího zacházení. Následně dodal, že dle jemu dostupných informací, osoby, které jsou vráceny do Bulharské republiky postupem podle nařízení Dublin III, jsou umísťovány do azylových přijímacích center. Zdroj této informace však žalovaný blíže nekonkretizoval. Pouze uvedl, že si je vědom množství zpráv a požadavků nevládních organizací jako je např. ECRE – European Council on Refugees and Exile či Amnesty International, které poukazují na nedostatky v azylovém řízení a v podmínkách pro přijímání uprchlíků. Poukazovaná pochybení však žalovaný nepovažuje za tak závažná, aby vyloučila aplikaci kritérií dle nařízení Dublin III.

Toto odůvodnění ovšem nemá žádnou oporu v obsahu správních spisů, které neobsahují žádné podklady týkající se reálného fungování azylového systému v Bulharské republice. Povinností žalovaného přitom bylo shromáždit jako podklad pro vydání rozhodnutí co nejaktuálnější zprávy popisující reálný stav azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Bulharské republice, aby na základě těchto informací mohl posoudit, zda azylový systém nevykazuje systematické nedostatky takového charakteru, že odůvodňují hrozbu nelidského či ponižujícího zacházení.

Žalovaný podle obsahu správního spisu tedy neshromáždil v řízení žádné podklady, z nichž by bylo možné čerpat informace o bulharském azylovém systému. Soudu je přitom známo, že existuje několik zpráv popisujících vcelku detailně průběh azylového řízení (jak v rovině legislativní, tak faktické), podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu a též situaci žadatelů vrácených do Bulharské republiky na základě nařízení Dublin III (např. zpráva AIDA – Bulharského helsinského výboru z října 2015, zprávy UNHCR, zpráva Bulharského červeného kříže za rok 2014, zpráva německé organizace PRO ASYL z roku 2015, zprávy EASO). Ostatně žalovanému nic nebránilo ani v tom, aby si opatřil potřebné informace (cíleně zaměřené) přímo od orgánů Bulharské republiky nebo prostřednictvím

Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Pouze za předpokladu, že by žalovaný shromáždil dostatek věrohodných, relevantních a aktuálních informací o stavu bulharského azylového systému, by mohl mít jeho závěr, že bulharský azylový systém nevykazuje závažné systematické nedostatky, oporu ve spisu. Žalovaný v napadených rozhodnutích odkázal na zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z dubna 2014, z níž má vyplývat, že důvody, pro něž tento úřad dříve vyzýval smluvní státy Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků k nenavrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharské republiky, pominuly. Taktéž v obecnosti zmínil existenci zpráv European Council on Refugees and Exile a Amnesty International, aniž je blíže konkretizoval. Žádná z těchto zpráv ale není součástí žádného ze správních spisů, přičemž nejde pouze o administrativní pochybení při vedení správního spisu, neboť podle spisového přehledu založeného v těchto spisech nikdy nebyly žádné zprávy součástí spisu, ostatně žalobci nebyli ani seznámeni před vydáním rozhodnutí se shromážděnými podklady, což koreluje s tím, že žalovaný nad rámec úvodních podkladů předaných Policií ČR žádné další podklady (zejména zprávy o azylovém systému) neshromáždil. Zjištění, která žalovaný učinil z uvedených zpráv, jakkoliv stručně jsou reprodukována, proto nemají oporu ve spisu (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 51). Jediná konkretizovaná zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky pocházející z dubna 2014, takže i vzhledem k výrazným migračním tlakům z posledních měsíců a labilitě bulharského azylového systému jde o informaci spíše neaktuální. Za účelem řádného zjištění skutkového stavu by bylo třeba prověřit, zda nedošlo ke změnám.

Vzhledem k tomu, že žalovaný neprovedl ve věci posouzení aktuálního faktického stavu azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Bulharské republice žádné důkazy, nemůže mít jeho závěr oporu ve spisu. Doplnění důkazů k této pro posouzení věci zásadní skutečnosti v soudním řízení správním by představovalo zásadní doplnění skutkového stavu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Účelem oprávnění soudu zopakovat důkazy provedené ve správním řízení a provést dosud neprovedené důkazy (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) je umožnit přezkum skutkových otázek v plné jurisdikci, nikoliv však odstraňovat vady správního řízení. Soud tedy z důvodu výše uvedené vady řízení zrušil všechna žalobou napadená rozhodnutí žalovaného.

K výše uvedené vadě řízení, která je důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného, přihlédl soud i bez námítky žalobců z úřední povinnosti, neboť tato vada brání přezkoumání napadených rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84). Žalobci se totiž svojí argumentací obsaženou v žalobě a navrženými důkazy domáhají přehodnocení závěru žalovaného o současné úrovni bulharského azylového systému. Jde přitom o otázku, kterou se žalovaný, jak soud výše uvedl, vůbec nezabýval, respektive své závěry neopřel o dostatek relevantních důkazů. Za této situace se tedy soud nemůže řádně vypořádat s žalobní argumentací žalobců, neboť mu v tom brání zásadní nedostatky skutkových zjištění žalovaného. Soud by byl v dané věci prvním orgánem veřejné moci, který by se zabýval otázkou, v jakém stavu se v současnosti nachází azylový systém Bulharské republiky, a který by jako první shromáždil pro posouzení této otázky potřebné důkazy. Úloha správních soudů ovšem spočívá v přezkumu správních rozhodnutí, nikoliv v nahrazování činnosti správních orgánů (k tomu viz výše citované usnesení NSS č. j. 9 Azs 29/2015 – 19, zejména bod 22).

V rozsudku ze dne 11. 5. 2016, č. j. 10 Azs 41/2016 – 57, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že při uplatňování nařízení Dublin III je třeba individuálně hodnotit, zda přesun žadatelů do Bulharské republiky bude v souladu se závazky na ochranu lidských práv, zejména s ohledem na specifické potřeby či zranitelnost žadatelů. Je potřeba vycházet ze situace těch žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří se nacházejí v obdobné právní a skutkové situaci. Teprve na základě shromážděných podkladů a po vyhodnocení úrovně a fungování azylového systému v Bulharské republice je možné identifikovat, zda žalobci nepatří ke skupině žadatelů o mezinárodní ochranu, u nichž obzvláště hrozí v souvislosti s azylovým řízením či podmínkami přijetí nelidské či ponižující zacházení (např. vzhledem k fázi azylového řízení o jejich žádostech, přítomnosti nezletilé osoby ve skupině žadatelů, rozsahu nezbytné zdravotní péče či dietních omezení). Žalovaný sice poukázal na obecnou praxi v Bulharské republice, že za zranitelné osoby jsou považovány rodiny s malými dětmi, nicméně ani tento jeho závěr nemá oporu se správním spisem. I ohledně této otázky proto platí vše, co bylo řečeno shora.

Vzhledem k výše uvedenému zrušil soud obě žalobou napadená rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to bez jednání. Rozhodl současně o vrácení věcí žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). O návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud za této situace již nerozhodoval.

Nad rámec uvedeného považuje soud za vhodné se vyjádřit k námitce žalobců, podle které došlo k pochybení žalovaného spočívajícím v porušení § 27 odst. 2 správního řádu ve spojení s čl. 5 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, jehož se dopustil tím, že v jednotlivých rozhodnutích všem žalobcům, jakožto příslušníkům jedné rodiny, nepřiznal postavení účastníků řízení.

Zákon o azylu je ve vztahu ke správnímu řádu zákonem speciálním a obsahuje speciální vymezení okruhu účastníků pro správní řízení ve věci mezinárodní ochrany odlišné od vymezení stanoveného správním řádem. V daném případě je tedy třeba využít jednu ze základních právně teoretických zásad, a to sice zásadu *lex specialis derogat legi generali*. Podle tohoto principu má úprava ve speciálním zákoně má přednost před úpravou obsaženou v zákoně obecném. Správní řád se tedy nepoužije.

Zákon o azylu v ustanovení § 20 odst. 1 stanoví, že „účastníkem řízení ... je a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany, b) azylant, c) osoba požívající doplňkové ochrany, d) osoba, v jejímž případě se vede řízení o předání do příslušného státu, nebo e) cizinec, o kterém to stanoví tento zákon.“

Ustanovení § 20 odst. 2 zákona o azylu stanoví, že „účastníkem řízení ve věci mezinárodní ochrany se rozumí účastník řízení uvedený v odstavci 1 písm. a) až d).“

Podle citovaného ustanovení § 20 zákona o azylu tedy žalobci b) – f) nejsou účastníky řízení ve věci mezinárodní ochrany žalobce a) a *vice versa*. Žalovaný tudíž nepochybil, pokud v rozhodnutí č. j. OAM-592/DS-PR-P18-2016 ze dne 11. 5. 2016 neoznačil za účastníka

žalobce a) a v rozhodnutí č. j. OAM-591/DS-PR-P18-2016 ze dne 11. 5. 2016 neoznačil za účastníky řízení žalobce b) – f).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci byli v řízení zcela úspěšní, a mají tak právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Náleží jim proto náhrada nákladů řízení ve výši 42.737,- Kč, a to za náklady na právní zastoupení. Tuto částku tvoří odměna za dva úkony právní služby při zastupování sedmi osob [odměna za jeden úkon činí částku 17 360 Kč (0,8 x 7 x 3.100,- Kč) - převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby dle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 486/2012 Sb. (dále jen „advokátní tarif“)], dále dvě paušální částky jako náhrada hotových výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu a DPH ve výši 7417,- Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Tuto částku je žalovaný povinen žalobcům zaplatit ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jejich zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. června 2016

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová